

ЛІНГВОКУЛЬТУРНА АДАПТАЦІЯ ПІД ЧАС ПЕРЕКЛАДУ ДИТЯЧОЇ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Ольга Бендзар

*магістрантка факультету іноземних мов
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Переклад літератури для дітей є важливим засобом інтеграції різних культурних контекстів у світовому співтоваристві. Вони дають можливість молодим читачам відкрити для себе нові країни, традиції та історії, що сприяє розширенню їхнього світогляду та культурного розуміння. Це також допомагає формуванню толерантності та поваги до інших національностей [3, с. 203].

Водночас ступінь адаптації художнього перекладу залежить від ролі, яку культурна своєрідність відіграє серед інших цінностей першоджерела, а також фонових знань ймовірної вторинної цільової аудиторії.

Метою нашого дослідження є встановлення впливу чинника «культура» на результат англійсько-українського перекладу літератури для дітей шляхом аналізу міжмовних перетворень, виявлених у романі «Поліанна».

«Поліанна» Е. Портер є одним з найвідоміших творів дитячої американської літератури. Цей роман був перекладений багатьма мовами, і кожен переклад має свої особливості. Однією із причин є те, що носії різних мов є водночас і представниками різних культур. Так, наприклад, американці відомі своїм «позитивним мисленням», що є також характеристикою головної героїні твору. Відтворення цього аспекту не становить труднощів для перекладача.

Водночас, деякі елементи, які здаються зрозумілими для англомовної аудиторії, можуть здаватися дивними, незрозумілими або неприйнятними для україномовних читачів. У таких випадках перекладач може вводити у текст додаткову інформацію.

Наприклад, у перекладі роману В. Чайковським “Nancy had come from ‘The Corners’” [2, с. 4] відтворено як: “Ненсі з родиною жила в місцині, яку називали Корнер” [1, с. 4]; “Vermont” [2, с. 6] – “штат Вермонт” [1, с. 5].

На окрему увагу заслуговує відтворення одиниць виміру. Ми виявили такі способи їх передачі: “few yards from the side path” [2, с. 162] – “за кілька ярдів від бічної стежинки” [1, с. 161]; “six miles away ” [2, с. 5] – “за шість миль звідси” [1, с. 4]; “raising the sash an inch for the purpose” [2, с. 8] – “піднявши для цього раму на дюйм” [1, с. 8]; “the door would not have swung noiselessly open a foot ” [2, с. 183] – “вони б на фут нечутно не

прочинилися” [1, с. 182]. Отже, перекладач вирішив не конвертувати одиниці виміру.

Серед інших культурних маркерів у цьому художньому творі є антропоніми. При їх перекладі використовується стратегія форенізації, що реалізована за допомогою транскодування: “Miss Polly Harrington” [2, с. 2] відтворено як: “міс Полі Гаррінгтон” [1, с. 2]; “Fluffy and Buffy” [2, с. 117] – “Флаффі і Баффі” [1, с. 117]; або ж “Jimmy Bean” [2, с. 117] – “Джиммі Бін” [1, с. 117].

Врахування культурного аспекту при перекладі дитячої художньої літератури – це складний, але важливий процес, який потребує вмілого балансування між збереженням автентичності та адаптацією.

ЛІТЕРАТУРА

1. Портер Е. Полианна. Харків: Фоліо, 2019. 236 с.
2. Porter E.H. Pollyanna. Kharkiv: Folio, 2023. 186 p.
3. Lathey G. The Translation of Children’s Literature: A Reader. Clevedon: Multilingual matters. The Oxford handbook of translation studies. 2011. P. 198-213.

СИНТАКСИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ПЕРЕКЛАДІ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ: ВПЛИВ НА ЗБЕРЕЖЕННЯ СМИСЛОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Назарій Крушельницький

студент факультету іноземних мов

Тернопільський національний педагогічний університет

імені Володимира Гнатюка

м. Тернопіль, Україна

У світі, що переживає активний процес глобалізації, переклад художньої літератури є ключовим інструментом для сприяння взаєморозуміння між різними культурами та мовами. Однак, перекладачі стикаються з викликом передати не лише буквальне значення тексту, а й його емоційну та культурну суть. Саме тому дослідження ролі синтаксичних трансформацій у процесі перекладу художньої літератури стає актуальним завданням, особливо в контексті лінгвокультурних та міжкультурних особливостей у умовах глобалізації. У цій роботі розглядається вплив синтаксичних трансформацій на збереження смислового навантаження у перекладі художньої літератури.

У контексті сучасної глобалізації, де культурні та мовні бар'єри поступово зникають, роль перекладу художньої літератури набуває особливого значення. Важливість розуміння впливу синтаксичних трансформацій на збереження смислового навантаження у перекладі стає